

Startnotitie Economisch beleid en uitvoeringsprogramma 2019-2025

Inleiding

In 2011 is het meest recente sociaal economisch beleid vastgesteld. De aanpak was toen beperkt van opzet, het was een herijking van het eerder opgestelde beleid in 2006¹. Het doel van het sociaal economisch beleid 2011 was als volgt:

De gemeente Heerenveen wil werken aan een duurzame en voorspoedige economische ontwikkeling. Dat doen we door een actieve en verbindende rol te spelen tussen ondernemers, onderwijs en kennisinstellingen. Daarbij kiezen we voor een (speerpunt)gerichte aanpak, waarin op creatieve en innovatieve wijze kansen worden benut en, waar het kan, wordt samengewerkt.

Het motto van het nieuwe college is duurzaam doorontwikkelen. Via het thema werken en ondernemen uit het Hoofdlijnenakkoord wil de gemeente bijdragen aan de volgende Global Goals:

- fatsoenlijke banen en economische groei;
- innovatie en duurzame infrastructuur;
- duurzame consumptie en productie.

In deze startnotitie schetsen we de kaders, het proces en de wijze waarop we de raad en samenleving gaan betrekken bij het opstellen van het nieuwe economisch beleid en uitvoeringsprogramma.

Het doel van deze startnotitie is de raad verzoeken in te stemmen met de aanpak en hiervoor een werkbudget beschikbaar te stellen

Verkenning van het onderwerp

De algemene ambitie voor het economisch beleid is, in navolging van het Hoofdlijnenakkoord, duurzaam doorontwikkelen. Los van de te kiezen thema's beschrijven we hoe we dit "duurzaam doorontwikkelen" gaan operationaliseren. Duurzaam in de zin van milieuvriendelijk, van toekomstbestendig? Duurzaam in de zin van sociale impact? De visie op hoofdlijnen zal kapstok zijn voor de uitwerking van het economisch beleid en uitvoeringsprogramma.

Het economisch beleid brengt een groot scala aan deelonderwerpen samen. Het gaat in op bijvoorbeeld de volgende thema's:

- Vestigingsklimaat;
- Profilering en marketing;
- Economische structuurversterking;

¹ De term sociaal-economisch beleid is in 2006 gekozen om te markeren dat economie meer is dan grondverkoop (ruimtelijk-economisch) en bedrijfscontacten. Inmiddels is deze gedachtegang gemeengoed en draagt het economisch beleid vanzelfsprekend bij aan meerdere ambities: sociaal, maatschappelijk, ruimtelijk, duurzaamheid. Daarom wordt voorgesteld nu alleen de term economisch te gebruiken als omvattende term.

- Optimale dienstverlening.

In bijgevoegde mindmap wordt een eerste idee gegeven van welke onderwerpen daar deel van uitmaken. NB Uit het proces moet blijken of deze indeling recht doet aan de prioriteiten en keuzes. Het uitvoeringsprogramma heeft een looptijd van ongeveer 5 jaar (2019-2025).

Noodzaak tot aanpak

In 2011 is er een herijking op gesteld van het Sociaal economisch beleid (SEB). Sinds die tijd is er veel veranderd. We zijn de crisis voorbij en de situatie op de arbeidsmarkt is volledig anders. De lokale en regionale economische dynamiek is groot. Heerenveen is over een langere periode de banenmotor van Fryslân. Door gunstige ontwikkelingen in het bestaande MKB, maar ook door het aantrekken van nieuwe bedrijven. De grotere kavels zijn zo goed als uitverkocht. Dit noodzaakt te kijken naar nieuwe ontwikkelmogelijkheden. De provincie eist van ons dat we hierin gezamenlijk optrekken en afstemmen met de andere gemeenten in Zuidoost Fryslân en de F4. Acquisitie van nieuwe bedrijven zou moeten bijdragen aan een sterkere economische structuur. Welke randvoorwaarden daarbij horen werken we uit in het nieuwe beleid.

Het thema circulaire economie biedt aanknopingspunten om op een andere manier naar economische ontwikkeling te kijken. Hoe dit verder in te vullen en uit te bouwen is onderwerp van onderzoek.

Op het gebied van profilering en marketing van Heerenveen staan we voor keuzes. Het nieuwe economisch beleid en uitvoeringsprogramma geeft daaraan richting.

Op het gebied van toerisme is al veel in gang gezet. We werken samen in de regio Zuidoost aan het verbeteren van het voorzieningenniveau en het ontwikkelen van producten die bezoekers aantrekken. Met de toevoeging van Akkrum aan het grondgebied van de gemeente is watersport een belangrijk thema geworden. Heerenveen zelf heeft potentie als verbinding tussen land- en waterrecreatie. Toerisme maakt integraal onderdeel uit van dit economisch beleid en uitvoeringsprogramma. Ook hier is regiomarketing van groot belang.

Na eerdere bezuinigingen op de formatie van het cluster Economische Zaken wordt dit nu weer op niveau gebracht, waardoor we nieuwe accenten kunnen aanbrengen in ons accountmanagement en onze dienstverlening. Ook hiervoor zijn kaders nodig.

Er is een nieuw college en een nieuwe raad. Met het nieuwe beleid en uitvoeringsprogramma willen we focus aanbrengen in onze inzet en onze financiële middelen.

Voor de uitvoering van het economisch beleid in brede zin zijn diverse budgetten beschikbaar, zoals het SEB budget en budget voor samenwerking in de F4. De afgelopen

periode is hier op bezuinigd. Het huidige SEB budget is veelal gebruikt om (lokale) (ondernemers)initiatieven te stimuleren. Op dit moment wordt het SEB budget bijna volledig besteed aan structureel geworden bijdrages. Er is derhalve geen financiële ruimte voor nieuwe impulsen. Dit is ongewenst, zeker gezien de dynamiek in Heerenveen. Ook het F4 budget wordt inmiddels grotendeels besteed aan een aantal structurele zaken. Hier moeten we keuzes in maken.

Verantwoordelijkheden

De gemeente heeft binnen het economische werkveld diverse rollen: faciliteren, stimuleren, verbinden, aanjagen, trekken. Deze rol is afhankelijk van het onderwerp, de lokale en regionale situatie, de rol die samenwerkingspartners op zich nemen en van de eigen ambitie. In het economisch beleid zal dit worden uitgewerkt.

Het economisch beleid en uitvoeringsprogramma is het kader voor de activiteiten van het team Economische Zaken binnen de afdeling Ruimtelijke Ordening.

Daarbij wordt er met veel andere afdelingen samengewerkt. Zonder uitputtend te zijn is er samenhang met de beleidsvelden cultuur, onderwijs en arbeidsmarkt, werk en inkomen, subsidies, vergunningen, handhaving, communicatie, evenementen, duurzaamheid, projectontwikkeling.

Welke rol krijgt de gemeenteraad?

De gemeenteraad stelt de startnotitie vast en stelt een werkbudget beschikbaar. Verder krijgt de gemeenteraad/commissie AZ een actieve rol bij het opstellen van het nieuwe beleid en uitvoeringsprogramma. De gemeenteraad stelt het nieuwe economisch beleid en uitvoeringsprogramma vast en stelt budget voor de uitvoering beschikbaar.

Welke rol krijgen andere organisaties?

De vele organisaties waarmee we nu ook al samenwerken binnen het economisch beleidsveld worden betrokken bij de totstandkoming van het beleid en het uitvoeringsprogramma. Zie ook "Participatie en communicatie".

Randvoorwaarden

Het ontwikkelen en uitvoeren van economisch beleid is geen wettelijke taak voor een gemeente. Maar gezien de positie van Heerenveen als banenmotor in Friesland en de ambities in het hoofdlijnenakkoord is het wel wenselijk te beschikken over een nieuw economisch beleid en uitvoeringsprogramma.

Participatie en communicatie

De gemeente wil bij het opstellen van het nieuwe beleid optrekken met de belangrijke stakeholders uit de gemeente en regio. Zij hebben de kennis en expertise om te komen

tot een werkbaar en volledig economisch beleid en uitvoeringsprogramma, waarin ieder zijn of haar rol kan pakken. We betrekken (naast de gemeenteraad) in ieder geval de volgende stakeholders:

- de 7 ondernemersverenigingen in Heerenveen;
- de big 10 en de acquisitieclub;
- Heerenveen 'n Gouden Plak;
- regionale partners, zoals het IPF, Yn Business, Dairy Valley, Circulair Fryslân;
- Toeristisch Netwerk De Friese Wouden;
- Stichting Centrum Promotie Heerenveen;
- het onderwijs (Friesland College);
- de F4 gemeenten, de gemeenten in Zuidoost Fryslân en de provincie.

De komende periode starten we vanuit de gemeente ook een uitgebreid participatie traject rondom de Omgevingsvisie en de Centrumontwikkeling (G1000). De uitkomsten van deze twee trajecten zijn ook interessant voor ons nieuwe economisch beleid. Zo mogelijk nemen we de uitkomsten ook op in ons nieuwe beleid (en vice versa). Hetzelfde geldt voor de trajecten rondom de ontwikkeling van de centra van Jubbega en Akkrum die van start gaan.

Al deze trajecten vragen veel van de belangrijke stakeholders die wij ook willen betrekken. Om te voorkomen dat zij overvraagd worden, houden we het participatietraject rondom dit economisch beleid en uitvoeringsprogramma compact en informeel.

We organiseren enkele brainstormbijeenkomsten (samenstelling nog nader te bepalen) waarbij de stakeholders hun aandachtspunten kunnen benoemen (WAAROM en WAT) en nadenken over hun rol en inbreng (HOE).

Proces

Na vaststelling van deze startnotitie in de gemeenteraad en het beschikbaar krijgen van het werkbudget via het vierde verzamelbesluit starten we met het laten uitvoeren van een economische analyse en het in beeld brengen van de belangrijkste opgaven (de WAAROM).

- Welke problematiek en welke kansen zien we?
Dit baseren we op diverse ontwikkelingen en trends, maar ook op hoe interne en externe partijen hier tegen aan kijken.
- Welke verbanden en samenhangen zijn er? Welke zaken vallen binnen de reikwijdte van het economisch beleid en welke liggen primair bij andere beleidsterreinen?
- Wat zijn binnen het economische werkveld de belangrijkste opgaves voor de komende periode?

Hiermee geven we invulling aan de lokale vertaling van de global goals in doelen en opgaves en later ook maatregelen.

Op basis van deze analyse en de gedefinieerde opgaves gaan we in gesprek met de belangrijkste stakeholders (intern, maar vooral ook extern) en maken we een economisch uitvoeringsprogramma (HOE en WAT).

Om de budgetten te krijgen om het economisch beleid en uitvoeringsprogramma te realiseren is het nodig dat deze uiterlijk april 2019 zijn vastgesteld in de gemeenteraad (perspectiefnota 2020).

Planning

De volgende stappen worden gezet om te komen tot het nieuwe economisch beleid en uitvoeringsprogramma:

Wat	Wanneer
Startnotitie vastgesteld in college	6 november 2018
Vaststellen startnotitie in raad en beschikbaar stellen werkbudget	17 december 2018
Uitvoeren economische analyse en in beeld brengen belangrijkste opgaven	december 2018/januari 2019
Ontwikkel- en participatietraject (incl brainstorm commissie AZ)	februari/maart 2019
Opstellen economisch beleid en uitvoeringsprogramma	maart/april /mei 2019
Indicatie benodigde financiële middelen in perspectiefnota	april 2019
Vaststellen nieuw economisch beleid en uitvoeringsprogramma in gemeenteraad	Rond de zomervakantie 2019

Financieel

Voor het proces om te komen tot een vastgesteld economisch beleid en uitvoeringsprogramma is een werkbudget van € 30.000 nodig. Deze vraag leggen we aan de gemeenteraad voor via het vierde verzamelbesluit 2018.

De benodigde financiële middelen om het nieuwe economische beleid en uitvoeringsprogramma uit te voeren hangen af van de ambitie en de keuzes die worden gemaakt. Op dit moment kan daar nog geen indicatie van worden gegeven. Na vaststelling van het beleid en programma worden de financiële gevolgen opgenomen in de begroting 2020. In de perspectiefnota zal een indicatie worden gegeven van het benodigde budget. Mogelijk kan via de verzamelbesluiten al in 2019 een aantal zaken worden opgepakt.

 Start with WHY!
van 'het waarom', via 'het hoe', naar 'het wat'?

WAAROM
de visie, het startpunt, daar komt de energie vandaan, de urgentie

HOE
op welke wijze

Elke **WAT** elke concrete vorm die je inzet staat in dienst van het **WAAROM**